

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.265 van 28 maart 2011
in de zaak A. 198.495/X-14.647.**

In zake : 1. Antoon SEGHERS
 2. Hugo BOGAERTS
 3. Bart VAN DER LINDEN
 4. Leendert HAAKSMA
 5. Marc CASSIERS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst
 kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
 Jan Van Rijswijcklaan 16
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de deputatie van de provincieraad van ANTWERPEN
2. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
 regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Willem Slosse
 kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
 Brusselstraat 59
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de n.v. CASABLANCA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Hugo en Floris Sebreghs
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 13 december 2010, strekt tot de
schorsing van de tenuitvoerlegging van :

- a. het besluit van 24 juni 2010 van de provincieraad van Antwerpen houdende de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” te Schilde;
- b. het besluit van 22 september 2010 van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport houdende goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” te Schilde van de provincie Antwerpen, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 14 oktober 2010.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een nota ingediend.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 maart 2011.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gregory Verhelst, die verschijnt voor de verzoekende partijen, Veronique Elsemans, juriste, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, advocaat Stijn Brusselmans, die loco advocaat Willem Slosse verschijnt voor de tweede verwerende partij, en advocaat Floris Sebreghths, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Tussenkoms

3. Met een op 20 januari 2011 ter post aangetekend verzoekschrift vraagt de n.v. CASABLANCA om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen, wat betreft het administratief kort geding.

IV. Feiten

4. De tussenkommende partij is de exploitant van een skipiste aan de Wouwerstraat nr. 15 te Schilde op een terrein dat ongeveer 6,7 hectare groot is (hierna: het terrein van de tussenkommende partij). Een gedeelte van 0,34 hectare van het terrein van de tussenkommende partij is gelegen aan de oostzijde van de Wouwerstraat en heeft volgens het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgesteld gewestplan Antwerpen de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De rest van het terrein van de tussenkommende partij is gelegen aan de overzijde van de Wouwerstraat en wordt langs de oostzijde begrensd door de Wouwerstraat en langs de westzijde door het Klein Schijn, een waterloop van tweede categorie. Dit terreingedeelte heeft volgens het voornoemde gewestplan de bestemming natuurgebied en bosgebied.

Het terrein van de tussenkommende partij wordt aan de oostelijke zijde ontsloten door de Wouwerstraat en langs de westelijke zijde door een weg die over het Klein Schijn achter de huizen aan de Wouwersdreef met een even huisnummer tussen 22 en 44 te Schoten loopt.

Volgens het provinciaal ruimtelijk structuurplan van de provincie Antwerpen is het terrein van de tussenkommende partij gelegen in de vallei van het Klein Schijn. Het structuurplan selecteert deze waterloop als natuurverbindingsgebied.

In de gewenste natuurlijke structuur van het gemeentelijk structuurplan van Schilde wordt het Klein Schijn genoemd als bovenlokale natuurverbinding. Bij de in dit structuurplan opgenomen gewenste toeristisch-recreatieve structuur wordt gesteld dat er voor de “Casablanca” geen herbestemmingen ruimtelijk aanvaardbaar zijn. Ook zijn uitbreidingen in de hoogte of van de capaciteit onaanvaardbaar. Hetzelfde structuurplan noemt een renovatie met behoud van de bestaande hoogte en een verbetering van de veiligheid/infrastructuur wel aanvaardbaar, daar een deel van de constructies uiteindelijk vergund zijn.

5. De verzoekers zijn omwonenden van de inrichting van de tussenkomende partij. Eerste tot vierde verzoekers wonen respectievelijk aan de Wouwersdreef nr. 30, nr. 38, nr. 42 en nr. 46 te Schoten. Het woonperceel van de vierde verzoeker wordt door het Klein Schijn afgescheiden van het terrein van de tussenkomende partij. Ter hoogte van het aan het laatstgenoemde perceel palende woonperceel aan de Wouwersdreef nr. 44 bevindt zich de brug over het Klein Schijn waarlangs de westelijke ontsluitingsweg van het terrein van de tussenkomende partij loopt. De vijfde verzoeker woont aan de Wouwerstraat nr. 7 te Schilde.

6. Op 18 februari 1972 is voor het terrein van de tussenkomende partij een bouwvergunning afgegeven voor een skibaan van 73 m bij 17 m, op 14 januari 1975 een bouwvergunning voor een overdekt terras, op 27 mei 1980 een bouwvergunning voor een woning en clubhuis (na brand), op 29 september 1988 een bouwvergunning voor het uitbreiden van de skipiste van 1240 m² naar 2230 m² en op 13 juni 1989 een bouwvergunning voor het aanbouwen van kleedkamers aan het clubhuis en een bouwvergunning voor het aanbouwen van een veranda aan het clubhuis.

7. Op 28 maart 1991 verleent de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen aan de tussenkomende partij een exploitatievergunning voor een termijn van twintig jaar voor het uitbaten van “een kunstsneeuwskibaan toegerust met koelinstallaties, pompen etc. met

elektromotoren tot 132 kW samen circa 385 kW en een elektrische omvormingspost met statische transformator van 630 kVA”. Met het arrest nr. 74.659 van 25 juni 1998 vernietigt de Raad van State op vordering van onder meer de eerste verzoeker en de v.z.w. Vereniging van Schotenhof het deputatiebesluit van 28 maart 1991, om reden dat de exploitatie van een kunstsneeuwskipiste onverenigbaar is met het in het gewestplan neergelegde bestemmingsvoorschrift natuurgebied, en dat het minidecreet weliswaar toelaat om wat betreft bouwvergunningen af te wijken van het gewestplan, maar niet wat betreft exploitatie- en milieuvergunningen (A. 44.562/VII-10.167).

8. Op 1 juni 2005 vraagt de tussenkomende partij een planologisch attest dat voor haar terrein een bestemmingswijziging beoogt naar recreatiegebied met het oog op het uitbreiden, vernieuwen en verbouwen van de skipiste naar internationaal niveau. Tijdens het openbaar onderzoek over deze aanvraag worden 22 bezwaarschriften ingediend. Er worden negen adviezen gegeven.

9. Op 28 september 2006 geeft de deputatie van de provincieraad van Antwerpen aan de tussenkomende partij een gedeeltelijk positief planologisch attest af. In dit attest wordt onder meer het volgende overwogen:

“Situering

(...)

Volgens de biologische waarderingskaart is de strook langsheen de waterloop het Klein Schijn, gekarteerd als biologisch waardevol met zeer waardevolle elementen.

(...)

Planologische context

(...)

Het terrein is gelegen in de vallei van het Klein Schijn, in een natuurverbindingsgebied, geselecteerd in het provinciaal structuurplan en maakt deel uit van een groter, ten noorden gelegen, open ruimte gebied. De omgeving is vrij bebost, met verspreid een aantal woningen. Ten oosten van de betrokken site bevindt zich een agrarisch gebied.

De voor deze locatie gewenste visie is, gelet op de specifieke kenmerken van de plaats en zijn ruimere omgeving, het verbeteren van de natuurfunctie door de ontwikkeling van kleine landschapselementen om een verbinding te realiseren tussen grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling en natuurverwevingsgebieden.

In deze omgeving kan recreatie weliswaar worden aanvaard maar enkel onder de vorm van medegebruik met respect voor de draagkracht van het

gebied. Het voorzien van hoogwaardige toeristische infrastructuur zoals voorgesteld biedt geen enkele meerwaarde ten opzichte van de bestaande natuurfunctie.

Bovendien stelt er zich duidelijk een mobiliteitsprobleem. De ontsluiting wordt voorzien via de Wouwerstraat. Deze straat betreft een zeer smalle, met kws verharde weg (slechts 3m breed) en komt uit op de N121. De verkeerscirculatie ter hoogte van het kruispunt Wouwerstraat-Botermelkbaan (N121) is een knelpunt. Dit probleem stelt zich al jaren. De bestendige deputatie heeft reeds bij het verlenen van de exploitatievergunning in zitting van 28 maart 1991 geoordeeld dat er toen verkeershinder was, maar dat die gereduceerd zou kunnen worden door het aanbrengen van de nodige infrastructuurwerken (verbreden toegangsweg) en dit in overleg met de gemeente Schilde. Deze infrastructuurwerken werden tot nog toe niet uitgevoerd.

Momenteel kan bezoekers in het weekend oplopen tot 2300. Een uitbreiding van het aantal bezoekers na uitbreiding wordt verwacht tot 3000 (huidige capaciteit van de piste bedraagt 120 klanten; de prognose voor de nieuwe toestand bedraagt 200 klanten).

Een uitbreiding van capaciteit zal wederom een vergroting van het huidige mobiliteitsprobleem met zich meebrengen.

Recent werd nog een vergunning afgeleverd voor een paardenfokkerij ten noorden van het plangebied. Deze vergunning heeft geen betrekking op enige recreatieve voorziening en hoort thuis in het agrarische gebied. De mobiliteit die deze functie met zich meebrengt is geenszins te vergelijken met de geplande skipiste.

Uit bovengenoemde argumenten blijkt duidelijk dat zowel naar visuele impact toe als naar te verwachten mobiliteit het geplande complex duidelijk de draagkracht van deze omgeving overschrijdt en is er geen sprake meer van enig mede-gebruik. De locatie zou een harde recreatieve bestemming krijgen die op deze locatie geenszins kan worden aanvaard gelet op de ligging in het natuurverbingsgebied, gelet op het feit dat de locatie geenszins aansluit bij een kern en gelet op de slechte ontsluiting.

De schaal van een dergelijk hoog-dynamisch toeristisch recreatieve infrastructuur sluit niet aan bij de schaal van het landschap en zal geen enkele meerwaarde bieden voor natuurfunctie. Voor wat dit gedeelte van de aanvraag betreft wordt voorgesteld een negatief planologisch attest af te leveren.

De overheid heeft door afleveren van vergunningen tot het oprichten van de bestaande skipiste in het verleden echter geoordeeld dat de bestaande activiteit in overeenstemming is met goede ordening van de plaats.

De huidige constructies werden echter ongeordend t.o.v. van elkaar ingeplant en werden ten dele uitgevoerd met esthetisch onaanvaardbare materialen. Het renoveren en verbouwen van constructies waarbij rekening wordt gehouden met een inpassing in het natuurlijk landschap zou een verbetering van de bestaande toestand betekenen. Een eventuele kleine uitbreiding van de bestaande toestand, met name de regularisatie van het terras, de speeltuin, de berging en de verbinding tussen skipiste en clubhuis zou, gelet op de impact van deze constructies t.o.v. het bestaande en vergunde geheel en gelet op het feit dat deze nog enigszins als een geïntegreerd geheel kunnen worden beschouwd, kan worden aanvaard. Dit

geldt evenzo voor kleine uitbreidingen in functie van de optimalisatie van de werking van de skipiste en voor de parking. Het aanvaarden van een skipiste met huidige capaciteit houdt impliciet in dat hierbij horend een aantal parkings moet worden toegestaan. Evenwel mag deze uitbreiding niet gepaard gaan met een capaciteitsverhoging.

(...)

Bezwaren

(...)

-Niet inpasbaar in beboste omgeving en natuurverbinding (bezwaren nr. 5 t.e.m. 22, 23, 26, 28 en 29). Dit bezwaar wordt bijgetreden voor wat betreft de verdere uitbreiding van het bedrijf maar niet voor wat betreft de bestaande toestand. De overheid heeft in het verleden, bij het afleveren van vergunningen tot oprichting van de skipiste geoordeeld dat de bestaande activiteit in overeenstemming is met de goede ordening van de plaats.

-Visuele verstoring van het landschap (bezwaren nr. 5 t.e.m. 22 en 29) Dit bezwaar wordt bijgetreden voor wat betreft de verdere uitbreiding van het bedrijf maar niet voor wat betreft de bestaande toestand. De overheid heeft in het verleden, bij het afleveren van vergunningen tot oprichting van de skipiste geoordeeld dat de bestaande activiteit in overeenstemming is met de goede ordening van de plaats.

-Ontsluiting onvoldoende (bezwaren nr. 5 t.e.m. 22, 23 en 28). Dit bezwaar wordt bijgetreden voor wat betreft de verdere uitbreiding van het bedrijf maar niet voor wat betreft de bestaande toestand”.

De deputatie onderwerpt het gedeeltelijk positief planologisch aan de volgende voorwaarden:

“- Het behoud en de renovatie van de skipiste alsook de uitbreiding met een terras, een speeltuin, de verbinding tussen clubhuis en de berging (regularisatie) zijn aanvaardbaar; een beperkte uitbreiding, waarbij een zone in het RUP kan voorzien worden waarbinnen een beperkte uitbreiding in functie van de optimalisatie van de werking van de skipiste mogelijk is, kan eveneens worden aanvaard.

- De parkings en (de) toegangsweg ten westen van de skipiste kunnen niet worden aanvaard. De parking ten noorden van skipiste kan wel worden aanvaard.

- De parkings ten oosten van de Wouwerstraat kunnen worden aanvaard, mits deze landschappelijk worden geïntegreerd a.d.h.v. van voldoende intern groen en buffers en onder de voorwaarde dat deze slechts worden voorzien tot een zelfde diepte als de aanpalende paardenfokkerij.

- Het behoud van de bestaande onvergunde tennisterreinen en langlaufpiste kunnen niet worden aanvaard.

- Het terrein kan enkel een bestemming krijgen in functie van de huidige activiteiten en overeenkomstig het huidig volume. Andere activiteiten kunnen niet worden toegelaten.

- Het advies van de brandweer dient stipt te worden nageleefd”.

10. Op 22 december 2009 verleent de deputatie van de provincieraad van Antwerpen aan de tussenkomende partij een voorwaardelijke stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een skipiste. In het vergunningsbesluit wordt onder meer het volgende overwogen:

“Op 25 september 2007 werd een eerste ontvangstbewijs afgegeven voor plannen die een veel grotere piste voorzagen (met een gedeelte naast de hoofdpiste). Adviezen werden gevraagd en een openbaar onderzoek werd gehouden. De gemeente nam evenwel geen beslissing. De aanvragers dienden vervolgens een beperktere aanvraag in. Een ontvangstbewijs werd afgeleverd op 9 februari 2009. Er werden eveneens adviezen gevraagd en een openbaar onderzoek georganiseerd”.

Op het bij de vergunning horende inplantingsplan wordt vermeld: “Nota: De Wouwerstraat hoort niet tot het dossier”.

11. Tegen de laatstgenoemde stedenbouwkundige vergunning zijn door de eerste en de derde verzoeker een vordering tot schorsing en een beroep tot nietigverklaring en door de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, de gemeente Schoten, de v.z.w. Vereniging van Schotenhof en de v.z.w. Aktiekomitee Red de Voorkempen beroepen tot nietigverklaring ingesteld bij de Raad voor Vergunningenbetwistingen. De verzoekers stellen dienaangaande dat in de schorsingszaken meer dan acht maanden geleden werd gepleit, maar dat zij “in alle zaken nog op het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (wachten)”.

12. Op 21 oktober 2009 stelt de provincieraad van Antwerpen het ontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” voorlopig vast. Het plangebied omvat het terrein van de tussenkomende partij, evenals het gedeelte van de Wouwerstraat dat ten westen aan dit terrein paalt.

Tijdens het openbaar onderzoek van 23 november 2009 tot 21 januari 2010 worden 30 bezwaren en 3 adviezen ingediend.

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport adviseert op 20 januari 2010 het ontwerp voorwaardelijk gunstig. Het ontwerp biedt meer “ontwikkelingsmogelijkheden dan in het vooruitzicht werd gesteld in het gedeeltelijk positief planologisch

attest”. Nader onderzoek en overleg met de nodige instanties en een grondige motivatie is vereist.

Op 18 januari 2010 geeft de gemeenteraad van Schilde een voorwaardelijk gunstig advies over het ontwerpplan.

13. Op 1 april 2010 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur de beroepen ingesteld tegen de beslissing van 25 juni 2009 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen om aan de tussenkomende partij een vergunning te verlenen voor het verder exploiteren en veranderen van een skipiste voor een termijn van twintig jaar ongegrond en wordt de beroepen beslissing integraal bevestigd. In de laatstgenoemde beslissing staat onder meer te lezen “dat het stedenbouwkundig aspect dient te worden uitgeklaard in de stedenbouwkundige vergunningsprocedure”.

Tegen de laatstgenoemde exploitatievergunning zijn onder meer door de eerste, de tweede en de derde verzoeker (zaak A. 196.647/VII-37.810) en de gemeente Schoten (zaak A. 196.687/VII-37.816) vorderingen tot schorsing en beroepen tot nietigverklaring en door de v.z.w. Aktiekomitee Vereniging van Schotenhof (zaak A. 196.660/VII-37.812) en de v.z.w. Red de Voorkempen (zaak A. 196.662/VII-37.813) beroepen tot nietigverklaring ingesteld bij de Raad van State. Bij de arresten nrs. 208.671 en 208.672 van 4 november 2010 heeft de Raad van State de vorderingen tot schorsing in de zaken A. 196.647/VII-37.810 en A. 196.687/VII-37.816 afgewezen wegens het niet voldaan zijn van de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

14. Op 1 april 2010 brengt de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: Procoro) een voorwaardelijk gunstig advies uit over het ontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca”. De Procoro oordeelt dat “de mobiliteit” onvoldoende werd onderzocht en dat de Wouwerstraat in zijn totaliteit in het uitvoeringsplan moet worden opgenomen alsook de aansluiting met de Botermelkbaan. In het advies wordt onder meer het volgende overwogen:

“22. Plan-Mer plicht

De bezwaarindieners zijn van oordeel dat een plan-Mer moet worden opgesteld.

De PROCORO is van oordeel dat er geen plan-MER moet worden opgemaakt. De skipiste en de aanhorigheden vallen noch onder bijlage I noch onder bijlage II van de richtlijn 85/337/EG. Er zou eveneens een MER moeten worden opgemaakt indien het PRUP significante effecten zou hebben op een SBZ gebied. Het dicht(st)bijzijnde SBZ-gebied is bijna 2 km verwijderd van de site. Er kan, gezien de afstand en een aantal tussenliggende functies (E19 ed) bezwaarlijk gesproken worden van een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze speciale beschermingszones”.

Naar aanleiding van het advies van de Procoro worden een aantal wijzigingen aangebracht aan het ontwerp.

15. Op 24 juni 2010 stelt de provincieraad van Antwerpen het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” definitief vast. Dit is het eerste bestreden besluit, waarin onder meer het volgende wordt overwogen:

“Overwegende dat de PROCORO op 1 april 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uitbracht; dat zij evenwel van oordeel is dat de mobiliteit onvoldoende werd onderzocht, dat de Wouwerstraat in zijn totaliteit in het ruimtelijk uitvoeringsplan moet worden opgenomen, alsook de aansluiting met de Botermelkbaan; dat met dit standpunt niet akkoord wordt gegaan; dat de gemeente Schilde zeer recent een mobiliteitsstudie heeft uitgevoerd; dat uit deze studie blijkt dat de Casablanca op een zondag slechts 6% van het verkeer van de Botermelkbaan uitmaakt; dat het verkeer van de Casablanca op een weekdag slechts 4% van het verkeer van de Botermelkbaan uitmaakt; dat zoals eerder vermeld er geen stijging van capaciteit verwacht wordt; dat de Wouwerstraat bovendien voldoende breed is om het kruisen van twee personenwagens toe te laten; dat de herinrichting van de Botermelkbaan momenteel wordt onderzocht door het Agentschap Wegen en Verkeer; dat de huidige voorstellen voorzien in een middengeleider ter hoogte van de Wouwerstraat en het afsluiten van de overliggende straat; dat hierdoor een veiligere situatie ontstaat; dat de studie bovendien een aantal maatregelen vooropstelt zoals het voorzien van uitwijkstroken in de Wouwerstraat, het verbreden van de toegang van de Wouwerstraat en het voorzien van rammelstroken om de snelheid te beperken; dat deze maatregelen geen deel uitmaken van dit plan; dat het ruimtelijk uitvoeringsplan deze echter niet onmogelijk maakt; dat er voldoende garanties zijn om te oordelen dat er geen problemen verwacht moeten worden op vlak van mobiliteit;

(...)

Overwegende dat art. 4.2.1 van het decreet algemene bepalingen milieubeleid het principe van de plan-MER invoert; dat het bijhorende uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007 pas in

werking trad op 1 december 2007; dat de plenaire vergadering van het PRUP is georganiseerd op 22 november 2007; dat derhalve op dat ogenblik - op grond van voormelde decretale bepaling - de opmaak van een plan-MER nog niet verplicht was;

Overwegende dat er omtrent de plan-MER ook een Europese richtlijn bestaat d.d. 27 juni 2001 (2001/42/EG); dat bij arrest van 20 februari 2008 de Raad van State heeft aangenomen dat deze voor wat betreft art. 3.2 rechtstreeks werking heeft en bijgevolg moet toegepast worden in de verschillende lidstaten; dat overeenkomstig dit artikel 3.2 een MER moet opgemaakt worden voor RUP's die vermeld staan als projecten in de bijlagen I en II bij de richtlijn 85/337/EG; dat art. 12 van bijlage II enkel een MER-plicht oplegt voor een skipiste met bijbehorende voorzieningen met een oppervlakte van 5 ha of meer, óf met een verkeersgenererende werking van pieken van 1000 of meer personenauto-equivalenten per tijdsblok van 2 uur; dat de piste 0,6 ha groot is en de piste inclusie aanhorigheden 1,2 ha; dat het aantal personen op piekmomenten op 125 wordt geschat, waarvoor een parking van 120 plaatsen is voorzien;

(...)

Overwegende dat in casu het PRUP niet aan de voorwaarden van de vermelde bijlage voldoet en een plan-MER dan ook niet verplicht is”.

In de toelichtingsnota bij het plan wordt onder meer het volgende overwogen:

“Inleiding

Op basis van artikel 145ter van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 en latere wijzigingen, is op 28 september 2006 door de Bestendige Deputatie van de Provincie Antwerpen een gedeeltelijk positief planologisch attest afgeleverd aan de NV Casablanca te Schilde.

Overeenkomstig omzendbrief RO 2000/01 over het planologisch attest, het bedrijfs-BPA en het sectoraal BPA zonevrije bedrijven, zal een PRUP worden opgemaakt volgens de randvoorwaarden van het planologische attest.

De aanvraag tot planologisch attest, ingediend door Dhr. Mollin voor de NV Casablanca, Wouwerstraat 15 te Schilde, werd bij de gedelegeerd planologisch ambtenaar ingediend op 1 juni 2005. De deputatie heeft de aanvraag van de gedelegeerd planologisch ambtenaar ontvangen op 7 juni 2005.

Het planologisch attest is positief voor het behoud en de renovatie van de skipiste alsook de uitbreiding met een terras, een speeltuin en een verbinding tussen het clubhuis en de berging. Een beperkte uitbreiding in functie van een optimalisatie van de werking van de skipiste is mogelijk.

De parking ten noorden van de skipiste kan behouden blijven. De parking ten oosten, aan de andere zijde van de Wouwerstraat, kan slechts voorzien worden tot een zelfde diepte als de aanpalende paardenfokkerij en mits landschappelijke integratie.

Het terrein kan enkel een bestemming krijgen in functie van de huidige activiteiten en overeenkomstig het huidige volume. Andere activiteiten worden niet toegelaten.

(...)

De ontsluiting wordt beperkt tot de bestaande toegang via de Wouwerstraat. De parkings worden gebundeld aan weerszijden van deze straat. De erfdienstbaarheid ten behoeve van de ontsluiting van de noordelijk gelegen stoeterij blijft behouden. Het is niet wenselijk de bestaande onverharde weg aan de westelijke zijde van het complex op te waarderen en verder te gebruiken voor de ontsluiting omdat ze in de beboste vallei van het Klein Schijn ligt en paalt aan een residentiële woonwijk.

Ook werd de mobiliteit bijkomend onderzocht door de gemeente. Uit deze studie blijkt dat de mobiliteit die de Casablanca veroorzaakt op een zondag slechts 6% van het verkeer van de Botermelkbaan uitmaakt. Het verkeer van de Casablanca op een weekdag maakt slechts 4% (...) van het verkeer van de Botermelkbaan uit. Ook wordt in de studie gesteld dat er naar de toekomst toe geen bijkomende mobiliteit zal worden gegenereerd. Door de gevoerde optimalisatie zal het doelpubliek langer blijven. Uit de studie blijkt dat het gabariet van de Wouwerstraat het kruisen van twee personenwagens toelaat, hetgeen toelaat dat de verkeersafwikkeling op een voldoende veilige manier kan gebeuren. De studie heeft ook de aansluiting met de Botermelkbaan onderzocht. Voor de Botermelkbaan heeft het agentschap Wegen en Verkeer een herinrichting gepland. Ter hoogte van de Wouwerstraat wordt een middengeleider met fietsoversteek voorzien. Ook zal de Wezelsebaan tegenover de Wouwerstraat worden afgesloten. Dit zorgt alvast voor een veiligere situatie bij het in- en uitrijden van de Wouwerstraat op de Botermelkbaan,

De studie stelt volgende maatregelen voorop:

- voor wat betreft het kruisen van vrachtwagens en personenauto's kunnen er uitwijkstroken worden voorzien. De studie voorziet waar deze kunnen aangelegd worden.

- voor wat betreft het in- en uitrijden van vrachtwagens in de Wouwerstraat wordt voorgesteld de toegang een aantal meters te verbreden.

- voor wat betreft de snelheid in de Wouwerstraat te beperken wordt voorgesteld rammelstroken aan te leggen.

De studie voorziet dus een aantal maatregelen. Deze maken geen deel uit van dit plan. Het plan maakt ze echter niet onmogelijk. Bovendien toont de studie aan dat er naar de toekomst toe voldoende garanties zijn om te oordelen dat er geen problemen moeten verwacht worden op het vlak van mobiliteit.

Om die reden voorziet het RUP ook geen bijkomende verkeersinfrastructuur. De bestaande ontsluitingsweg wordt behouden, met mogelijkheid tot het aanleggen uitwijkplaatsen ten behoeve van een vlottere doorstroming van het verkeer. De parkeer capaciteit blijft behouden, waarbij de parking ten westen van de gebouwen verschuift naar een kleinere parkeerzone aan de voorzijde (17 plaatsen) en een licht uitgebreide parking ten oosten van de Wouwerstraat (109 plaatsen). De bestaande ontsluitingsweg aan westzijde, op grondgebied Schoten, wordt voorbehouden voor hulpdiensten.

(...)

Op lange termijn moet het gebied evolueren naar een natuurgebied met de vallei van het Klein Schijn als structurerend en dragend element. Daarom is het wenselijk geen andere recreatieve activiteiten dan de huidige toe te laten en een nabestemming als natuur in te voeren. Zo kan de natuurverbinding verbreed worden en kan deze zone, als één van de twee nog aanwezige noord-zuid natuurverbindingen in de Voorkempen, opgewaardeerd worden”.

Het uitvoeringsplan voorziet voor het terrein van de tussenkomende partij in de bestemmingen “zone voor indoor skipiste, inclusief aanhorigheden en bijgebouwen, met nabestemming natuur”, “bouwvrije zone voor aanhorigheden bij skipiste, met nabestemming natuur”, “zone voor landschappelijke buffer” en “zone voor natuur”. In de laatstgenoemde zone is palend aan de Wouwerstraat een twee meter brede strook in overdruk “zone voor plaatselijke wegverbreding” aangebracht waarvoor het stedenbouwkundig voorschrift als volgt luidt:

“In overdruk worden zones voor plaatselijke verbreding van de Wouwerstraat aangeduid. Binnen deze overdrukzone zijn bijkomend toegelaten:

Alle werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en functiewijzigingen in functie van het aanleggen, instandhouden of wijzigen van een verharde weg ten behoeve van gemotoriseerd verkeer.

Deze bijkomende werken zijn beperkt tot 20% van de oppervlakte van de overdrukzone”.

Het gedeelte van de Wouwerstraat dat ten westen aan het terrein van de tussenkomende partij paalt krijgt in het uitvoeringsplan de bestemming “zone voor wegenis”.

16. Bij besluit van 22 september 2010 van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport wordt het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” goedgekeurd. Dit is het tweede bestreden besluit, waarin onder meer het volgende wordt overwogen:

“Overwegende dat het planologisch attest voorziet in de mogelijkheid tot behoud en renovatie van de piste alsook in een beperkte uitbreiding in functie van de optimalisering van de werking; dat bijgevolg de aard van de activiteit op deze plaats aanvaardbaar werd geacht; dat eveneens een optimalisatie van de infrastructuur aanvaardbaar werd geacht;

Overwegende dat gezien de specifieke aard en opbouw van de constructie enkel een herbouw als renovatie mogelijk is teneinde de leefbaarheid van de indoorpiste en de optimale werking te garanderen; dat een optimalisatie van een skipiste programmatorisch enkele minimale vereisten vergt vanuit toegankelijkheid, veiligheid, milieutechnisch oogpunt en economisch behoeften; dat de uitbreidings- en ontwikkelingsmogelijkheden van voorliggend provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan zich beperken in functie van een optimalisatie zoals in het planologisch attest was voorzien; dat het op 24 juni 2010 definitief vastgestelde provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan werd aangepast ten opzichte van het voorlopig vastgesteld provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan; dat de voorschriften werden aangepast teneinde enkel een graduele invulling mogelijk te maken, wat een aanzienlijke vermindering van het maximale bouwprogramma betekent; dat de planopties van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan uitgaan van een bundeling van de constructies en een minimaal ruimtebeslag; dat door de beperkende voorschriften aangesloten wordt bij de mogelijkheden voorzien binnen het planologisch attest; dat de planopties van voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan kaderen binnen de afwegingen die gemaakt werden bij het planologisch attest;

Overwegende dat het plangebied volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen gelegen is in het buitengebied; dat het structuurplan Vlaanderen beperkingen oplegt voor bestaande hoogdynamische -toeristisch-recreatieve infrastructuur; dat voorliggend provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan de bestendiging en optimalisatie van een bestaande skipiste betreft; dat de planopties een bundeling van de aanwezige infrastructuur bewerkstelligen en tegelijkertijd een halt toeroepen aan de verdere aantasting van de omgeving; dat door de bundeling de ruimtelijke versnippering wordt tegengegaan en een versterking van de open-ruimte functie mogelijk wordt; dat door het concentreren van de in het natuurgebied verspreide randfuncties de hinder afneemt naar de omgeving, zowel natuur als bewoning; dat het valleigebied van het Klein Schijn, ten westen van de skipiste wordt versterkt door het verdwijnen van de fragmentering en bijgevolg de mogelijkheid tot herstel van de natuurfunctie; dat bijgevolg een veel ruimere buffer naar de waterloop wordt gerealiseerd; dat aldus hier wezenlijk een belangrijke doelstelling van versterking van het valleigebied en de verbindingsfunctie tussen natuurgebieden gerealiseerd wordt aan de oostzijde van de waterloop; dat de ontwikkelingsmogelijkheden in functie van de optimalisatie om die redenen voorzien worden aan de westzijde; dat derhalve de planopties verenigbaar zijn met de principes van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen;

Overwegende dat uit het bovenstaande volgt dat het voorliggend provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan niet strijdig is met het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen waarin het plangebied wordt geselecteerd als natuurverbindingsgebied; dat dit tevens bevestigd wordt door de provincieraad van Antwerpen in hun advies van 24 juni 2010;

Overwegende dat uit de toelichtingsnota van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan blijkt dat het mobiliteitsaspect bijkomend onderzocht werd door de gemeente; dat uit deze studie blijkt dat de mobiliteit veroorzaakt door de bestaande skipiste een klein deel uitmaakt van het bestaande

verkeer op de Botermelkbaan; dat uit deze studie blijkt dat er geen bijkomende mobiliteitsstromen gegenereerd worden gezien geen andere dan bestaande gebruikers beoogd worden; dat door de optimalisatie van de infrastructuur getracht wordt de skiërs langer ter plaatse te houden door de accommodatie aan te passen voor het gelijktijdig gebruik van diverse leeftijdsgroepen en aldus het gezinskien te bevorderen; dat bijgevolg de verblijftijd van de skiërs wordt verhoogd; dat de studie tevens de aansluiting met de Botermelkbaan onderzocht; dat voor de Botermelkbaan een herinrichting wordt gepland die de verkeersveiligheid op dit punt dient te verbeteren; dat de studie tevens enkele maatregelen vooropstelt die behoudens het voorzien van uitwijkstroken in de Wouwerstraat geen deel uitmaken van voorliggend uitvoeringsplan; dat voorliggend uitvoeringsplan deze niet onmogelijk maakt; dat het parkeergebeuren wordt ingevuld aan de overzijde van de Wouwerstraat met ruimtelijk aanvaardbare inplanting langsheen de bestaande vergunde manege; dat wat betreft het mobiliteitsaspect verwezen word(t) naar de omstandige uiteenzetting hierover van de provincieraad van Antwerpen in zijn besluit van 24 juni 2010;

Overwegende dat naar aanleiding van het openbaar onderzoek een ministerieel advies werd uitgebracht op 20 januari 2010; dat hierin gesteld werd dat het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan meer ontwikkelingsmogelijkheden voorzag dan het planologisch attest; dat tevens gesteld werd dat bijgevolg bijkomende motivatie en overleg met de nodige instanties vereist was in het licht van de ecologische en verkeerstechnische draagkracht; dat uit het voorgaande kan besloten worden dat de ontwikkelingsmogelijkheden, die het voorliggende aangepaste provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan biedt, aansluiten bij de principes van het planologisch attest dat werd aanvaard; dat voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan belangrijke verbeteringen in functie van het natuurverbindingsgebied realiseert en substantieel de natuurfunctie versterkt zonder andere elementen in gevaar te brengen; dat het mobiliteitsaspect bijkomend onderzocht werd en dat voldoende garanties kunnen geboden worden met betrekking tot de verkeerstechnische draagkracht zoals tevens blijkt uit het besluit van de provincieraad van Antwerpen van 24 juni 2010”.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

17. De eerste verwerende partij en de tussenkomende partij werpen het gemis aan het rechtens vereiste belang in hoofde van de verzoekers op, in essentie omdat het bestreden uitvoeringsplan hun situatie verbetert opzichtens de thans bestaande toestand en omdat de afstand tussen de betrokken woningen en de skipiste te groot is en bovendien gescheiden wordt door een dikbezet en hoog bos om nog van een voldoende nabuurschap en derhalve van een belang te kunnen spreken. In hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers voegt de

tussenkomen de partij toe dat zij zich nooit hebben verzet tegen de inmiddels afgegeven stedenbouwkundige vergunning van 22 december 2009 en milieuvergunning van 1 april 2010.

18. Zoals de tussenkomen de partij in haar verzoekschrift tot tussenkomst stelt maakt het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan een einde aan de zonevreemdheid van haar gebouwen en constructies. Het komt evenwel niet aan een verwerende of tussenkomen de partij toe te beoordelen of de nieuwe bestemming al dan niet nadeliger is voor de verzoekers. Uit de gegevens van de zaak (randnr. 5) blijkt dat de woningen van de verzoekers zich niet alleen in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied, maar ook langs de bestaande ontsluitingswegen van het terrein van de tussenkomen de partij bevinden. Waar in de excepties beroep wordt gedaan op een belangrijke afstand tussen deze woningen en de skipiste zelf en op een “dikbezet en hoog bos”, gaat het om een afstand en een bos binnen het plangebied zelf. De omstandigheid dat een verzoekende partij een vroeger verleende vergunning niet heeft bestreden berooft haar niet van haar belang bij het bestrijden van een ruimtelijke uitvoeringsplan, al was het maar omdat dit plan de mogelijkheid van het verlenen van nieuwe vergunningen overeenkomstig de vastgestelde bestemming onverkort laat.

De conclusie is dat de uit de door de eerste verwerende partij en de tussenkomen de partij aangebrachte gegevens geen gebrek aan belang in hoofde van de verzoekers blijkt. De excepties worden verworpen.

VI. Onderzoek van de vordering

19. Overeenkomstig artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

A. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

20. Het vijfde middel wordt onder meer als volgt uiteengezet:

“Vijfde middel, genomen uit de schending van artikel 4.1.4., artikel 4.1.7., artikel 4.3.1. en artikel 4.3.3 §3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), uit de schending van artikel 2 §§2 en 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, uit de schending van artikel 3.1. en 3.2, artikel 5, artikel 6 en artikel 13 van de Richtlijn 2001/42/EG van het Europese Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s, uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering, uit de schending van de beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht, en met toepassing van artikel 159 Grondwet t.a.v. de niet afdoende Vlaamse omzetting van de MER-Richtlijn;

Doordat, het PRUP Casablanca werd vastgesteld en goedgekeurd zonder dat er eerst een milieueffectbeoordeling is gebeurd op planniveau of op projectniveau, en dus zonder dat de bevoegde overheid volledig werd geïnformeerd over de negatieve milieueffecten (o.a. gezondheidsrisico’s) die worden veroorzaakt door de uitvoering van het plan en over mogelijke minder belastende alternatieven;

Dat verzoekende partij in haar omstandig gemotiveerde bezwaarschrift in het kader van het openbaar onderzoek had aangetoond dat er eerst een plan-MER diende te worden uitgevoerd vooraleer het plan definitief kan worden vastgesteld;

Dat in het bestreden besluit wordt overwogen dat geen plan-MER diende opgesteld te worden omdat het onderliggende project, nl. bouw van een indoor skipiste, geen MER-plichtig project zou zijn;

Terwijl, op grond van artikel 3.2 van Richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen of programma’s, dat rechtstreekse werking heeft in de Belgische interne rechtsorde, wel degelijk een plan-MER diende opgesteld te worden waarin de mogelijke aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van het plan of programma alsmede van de redelijke alternatieven worden bepaald, beschreven en beoordeeld;

Dat volgens artikel 3.2 van Richtlijn 2001/42/EG een milieubeoordeling wordt gemaakt van alle plannen en programma’s:

a) die voorbereid worden met betrekking tot landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen

voor de in bijlagen I en II bij Richtlijn 85/337/EEG genoemde projecten, of,

b) waarvoor, gelet op het mogelijke effect op gebieden, een beoordeling vereist is uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43/EEG;

Dat deze Richtlijn 2001/42/EG op onvolledige wijze werd omgezet in de interne Belgische rechtsorde en dat de omzettingstermijn reeds sedert geruime tijd is verstreken; dat volgens artikel 13 van de genoemde Richtlijn de omzetting diende te gebeuren vóór 21 juli 2004; dat er slechts bij besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's uitvoering werd gegeven aan Hoofdstuk II van Titel IV van het DABM betreffende de plan-MER; dat dit besluit volgens artikel 14 in werking treedt op 1 december 2007; dat er voor ruimtelijke uitvoeringsplannen evenwel een overgangsregeling werd ingevoerd bij artikel 49 van het decreet van 25 mei 2007 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken; dat voornoemde plan-MER-reglementering zodoende slechts van toepassing is op ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvan de plenaire vergadering werd gehouden na 1 juni 2008; dat het zodoende vaststaat dat de genoemde Richtlijn 2001/42/EG op onvolledige wijze werd omgezet;

Dat Uw Raad reeds heeft geoordeeld dat de verplichting die artikel 3.2 van Richtlijn aan de lidstaten oplegt om plannen binnen bepaalde beleidsdomeinen (zoals energie) die het kader vormen voor de afgifte van principieel MER-plichtige projecten ook zelf te onderwerpen aan een milieubeoordeling, voldoende duidelijk is en nauwkeurig om te kunnen aannemen dat deze bepaling directe werking heeft in de Belgische interne rechtsorde (...); dat hetzelfde mutatis mutandis geldt voor de verplichting om een plan waarvoor een 'passende beoordeling' is vereist uit hoofde van de Habitat- en Vogelrichtlijn vereist is, aan een milieubeoordeling te onderwerpen;

Dat het in casu onmiskenbaar een plan betreft dat in toepassing van voornoemd artikel 3.2, a) van de genoemde Richtlijn onderworpen moet worden aan een milieubeoordeling op planniveau; dat het immers een plan betreft met betrekking tot ruimtelijke ordening dat het kader vormt voor de toekenning van een stedenbouwkundige vergunning voor een in bijlage II bij Richtlijn 85/337/EEG opgesomd project;

Dat deze oplijsting van MER-plichtige projecten in de Vlaamse regelgeving is opgenomen in bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004;

dat volgens deze bijlage voor een skibaan een MER dient opgemaakt te worden, indien aan één van de volgende voorwaarden voldaan is:

- de baan heeft met bijhorende voorzieningen een terreinoppervlakte van 5ha of meer;
- de recreatieve activiteit heeft verkeersgenererende pieken van 1000 of meer personenwagen equivalenten per tijdsblok van 2 uur.

Dat het bestreden besluit meent dat aan de voorwaarden niet voldaan zou zijn, omdat de piste ten eerste slechts een oppervlakte van 1,2 ha zou beslaan; dat zodoende echter abstractie wordt gemaakt van de bufferruimtes, die evengoed een aanhorigheid van de skipiste uitmaken en waar trouwens volgens het PRUP ook een brandweg en hemelwateropvang mogen worden aangelegd; dat uit de eerder ingediende vergunningsdossiers

en uit de ruimteboekhouding volgens het PRUP blijkt dat de terreinen van de piste een oppervlakte van meer dan 80.000m² of 8ha vertegenwoordigen; dat deze terreinen evident moeten meegerekend worden;

Dat een berekening zoals verwerende partij deze maakt, waarbij enkel de gebouwen van de piste zélf - zonder de buffers - worden meegerekend, de desbetreffende projectcategorie uit het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 overigens zinledig zou maken; dat in Vlaanderen immers uit de aard der zaak slechts kunstmatige hellingen kunnen aangelegd worden, en geen enkele kunstmatig aangelegde piste op zichzelf een oppervlakte van 50.000m² beslaat; dat de projectcategorie dus zinvol en niet-beperkend dient te worden uitgelegd, hetgeen wil zeggen dat ook eventuele buffers als aanhorigheid worden meegerekend”.

21. Met betrekking tot het aangehaalde middelonderdeel wijst de eerste verwerende partij er in haar nota op dat punt 12, a) van bijlage II bij het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage niet toepasselijk is omdat de minimale oppervlakte van 5 ha niet wordt gehaald aangezien de piste 0,6 ha groot is en de piste inclusief aanhorigheden 1,2 ha.

De tweede verwerende partij verweert zich op een gelijkaardige manier door te stellen dat de minimale oppervlakte van 5 ha slaat op “skihellingen, skiliften, met bijhorende voorzieningen” en dat het niet opgaat om voor de berekening van de 5 ha ook de buffers die stedenbouwkundig worden voorzien mee te rekenen.

De tussenkomen partij vult aan dat “in alle redelijkheid en zeer ruim gerekend” de aangewende oppervlakte aan “skipiste en bijbehorende voorzieningen” ruim kleiner is dan 2 ha.

Beoordeling

22. Punt 12 van de bijlage II bij het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage luidt als volgt:

“12 Toerisme en recreatie

- a) Vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijke zones, permanente kampeer- en caravanterreinen, themaparken, skihellingen, skiliften en kabelspoorwegen, met bijhorende voorzieningen,
 - met een terreinoppervlakte van 5 ha of meer, of

- met een verkeersgenererende werking van pieken van 1000 of meer personenauto-equivalenten per tijdsblok van 2 uur”.

23. Krachtens het bij het decreet van 27 april 2007 ingevoegde artikel 4.2.3. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid moet voor een plan dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, een plan-MER worden opgemaakt, wanneer het plan betrekking heeft op toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project opgesomd in de voornoemde bijlage II. Artikel 13 van het besluit van 12 oktober 2007 van de Vlaamse regering betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's heeft het voornoemde decreet van 27 april 2007 in werking doen treden op 1 december 2007.

24. Zoals blijkt uit de overwegingen ervan (randnr. 15) is de eerste verwerende partij er van uitgegaan dat zij bij het vaststellen van het eerste bestreden besluit niet onderworpen was aan het decreet van 27 april 2007 omdat “de plenaire vergadering van het PRUP is georganiseerd op 22 november 2007”, maar aan het direct werkende artikel 3.2 van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (hierna: SEA-richtlijn).

25. Artikel 3 van de SEA-richtlijn luidt als volgt:

“1. Een milieubeoordeling wordt uitgevoerd overeenkomstig de artikelen 4 tot en met 9, voor de in de leden 2, 3 en 4 bedoelde plannen en programma's die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

2. Onverminderd lid 3, wordt een milieubeoordeling gemaakt van alle plannen en programma's

a) die voorbereid worden met betrekking tot landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlagen I en II bij Richtlijn 85/337/EEG genoemde projecten, of

b) waarvoor, gelet op het mogelijk effect op gebieden, een beoordeling vereist is uit hoofde van de artikelen 6 of 7 van Richtlijn 92/43/EEG.

3. Voor in lid 2 bedoelde plannen en programma's die het gebruik bepalen van kleine gebieden op lokaal niveau en voor kleine wijzigingen van in lid 2 bedoelde plannen en programma's is een milieubeoordeling alleen dan verplicht wanneer de lidstaten bepalen dat zij aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.

(...)

5. De lidstaten stellen vast, door een onderzoek per geval of door specificatie van soorten plannen en programma's, of door combinatie van beide werkwijzen, of de in de leden 3 en 4 bedoelde plannen of programma's aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. Hierbij houden zij voor alle gevallen rekening met de relevante criteria van bijlage II, om ervoor te zorgen dat plannen en programma's met mogelijke aanzienlijke milieueffecten door deze richtlijn zijn gedekt.

(...)

7. De lidstaten zien erop toe dat de in lid 5 bedoelde vaststellingen, inbegrepen de redenen waarom geen milieubeoordeling overeenkomstig de artikelen 4 tot en met 9 wordt verlangd, voor het publiek beschikbaar worden gesteld".

Artikel 13.1 van de SEA-richtlijn luidt als volgt:

"De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen in werking treden om vóór 21 juli 2004 aan deze richtlijn te voldoen. De lidstaten stellen de Commissie onverwijld in kennis van de genomen maatregelen".

26. In beginsel hebben richtlijnen geen directe werking. Een richtlijn heeft wel directe werking in de Belgische rechtsorde wanneer de omzettingstermijn voor de betrokken richtlijn is verstreken en indien de richtlijn duidelijke en onvoorwaardelijke bepalingen bevat die geen verdere substantiële interne uitvoeringsmaatregel door communautaire of nationale overheden behoeven om het gewild effect op nuttige wijze te bereiken.

Er lijkt geen betwisting te bestaan over het feit dat vóór het voornoemde decreet van 27 april 2007 de SEA-richtlijn op onvolledige wijze in het interne recht was omgezet en over het feit dat de omzettingstermijn voor de SEA-richtlijn ten tijde van het nemen van de bestreden besluiten was verstreken.

Er dient te worden vastgesteld dat de plicht die artikel 3.2 van de SEA-richtlijn aan de lidstaten oplegt om plannen die aanleiding geven tot MER-plichtige projecten ook zelf te onderwerpen aan een milieubeoordeling, voldoende duidelijk en nauwkeurig is om op het eerste gezicht te kunnen

aannemen dat deze bepaling directe werking in de Belgische interne rechtsorde heeft.

Overeenkomstig artikel 3.2, a) van de SEA-richtlijn dient voor plannen en programma's die worden voorbereid voor een aantal sectoren, zoals in casu toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik, en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de projecten genoemd in de bijlagen I en II bij de richtlijn 85/337/EG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, een plan-MER te worden opgemaakt.

De laatstgenoemde richtlijn is omgezet bij besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. In randnummer 22 hiervoor is punt 12, a) van bijlage II bij het voornoemde besluit geciteerd.

27. De verwerende partijen en de tussenkomende partij menen dat in onderhavige zaak punt 12, a) van bijlage II niet toepasselijk is omdat, zoals het in het eerste bestreden besluit wordt uitgedrukt, “de piste 0,6 ha groot is en de piste inclusie(f) aanhorigheden 1,2 ha”, zodat de door die bepaling vereiste minimale terreinoppervlakte van 5 ha niet wordt gehaald.

28. Uit de gegevens van de zaak (randnr. 4) blijkt dat het terrein met de inrichting van de tussenkomende partij ongeveer 6,7 hectare groot is. Op het eerste gezicht moet voor het berekenen van de terreinoppervlakte in de zin van het voornoemde punt 12, a) van bijlage II rekening worden gehouden met het gehele terrein van de inrichting en niet enkel met “de piste” of met “de piste inclusie(f) aanhorigheden”.

29. In de huidige stand van het geding lijkt te kunnen worden aangenomen dat bij het vaststellen van het bestreden uitvoeringsplan een plan-MER diende te worden opgemaakt aangezien het bestreden uitvoeringsplan het kader vormt voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor één van de in bijlagen I en II bij de richtlijn 85/337/EG genoemde projecten.

30. Het middel is ernstig.

B. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

31. Wat betreft het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers wordt in het verzoekschrift onder meer het volgende aangevoerd:

“Verzoekers zullen ingevolge het thans bestreden RUP een moeilijk te herstellen ernstig nadeel ondergaan. Dit nadeel kan slechts voorkomen worden door de onmiddellijke schorsing van de tenuitvoerlegging van het RUP. Immers vormt het thans aangevochten RUP de noodzakelijke rechtsgrond op basis waarvan individuele stedenbouwkundige en milieuvergunningen zouden kunnen worden afgeleverd om de met het RUP tot stand gebrachte ordening effectief te realiseren (...).

29. Eerste tot en met vierde verzoekers zijn woonachtig aan de Wouwersdreef, op percelen onmiddellijk aanpalend aan de terreinen van de skipiste (...). Tussen de gebouwen van de skipiste zelf en de tuinstrook van verzoekers bevindt zich op bepaalde plaatsen een groenstrook, maar deze groenstrook wordt kleiner om volledig te verdwijnen ter hoogte van het perceel Wouwersdreef nr. 46.

(...)

Vanuit hun achtertuinen en woningen (achterzijde) hebben verzoekers rechtstreeks zicht op deze gebouwen. Evenzo kan vanaf de skipiste rechtstreeks zicht genomen worden in de tuinen en woningen van verzoekers. De toelichting bij het RUP (p. 18) erkent overigens de grote visuele impact die de skipiste op de omgeving heeft. Deze impact zal uiteraard enkel maar verder toenemen, aangezien binnen de nieuwe zone voor indoor skipiste uitbreiding van de bestaande piste (die op heden afgebroken is in het kader van de uitvoering van de recent verleende bouwvergunning, die door verzoekers wordt aangevochten) toelaat, en dit zowel in de breedte als in de hoogte. Bovendien deze uitbreiding van de skipiste zelf, maken de stedenbouwkundige voorschriften voor de zogenaamde ‘zone voor natuur’ (art. 1) de aanleg van een brandweg en van waterbufferingsinfrastructuur mogelijk. Ook het zogenaamde ‘natuurgebied’ dat het RUP voorziet als zogezegde buffer naar de woningen en het Klein Schijn (waarachter de woningen gelegen zijn), is kwalitatief dus volkomen onvergelijkbaar met een bestemming natuurgebied op het gewestplan.

(...)

De ontsluiting van de skipiste zou zogenaamd moeten gebeuren langs de Wouwerstraat, hetgeen ronduit absurd is en getuigt van een stuitende wereldvreemdheid in hoofde van de planopmakende overheid. In het kader

van de opmaak werd in praktisch alle adviezen gewaarschuwd voor de zeer problematische ontsluiting van de skipiste naar de Botermelkbaan. De Wouwerstraat is immers niet meer dan een bochtig, niet verhard baantje, waarop twee auto's niet kunnen kruisen. Indien elkeen zich op deze straat houdt aan de reglementair toegelaten snelheid, levert dit levensgevaarlijke situaties op, in het bijzonder bij verkeer in het donker. Er dient daarbij rekening mee gehouden te worden dat de Wouwerstraat heden reeds zwaar belast wordt door het verkeer van en naar de manège in het agrarisch gebied ten oosten van de piste, en dat ook de Botermelkbaan een gekend probleempunt is in de plaatselijke verkeerssituatie.

Ook in het planologisch attest, en zelfs in de memorie van toelichting bij het RUP (p. 18: 'De capaciteit van de Wouwerstraat en de problematische aansluiting op de N121 laten een verhoging van de dynamiek van de skipiste niet toe.') werd het probleem van de ontsluiting erkend.

Nochtans bevat het RUP zelf geen enkele maatregel om de verdere escalatie van dit verkeersprobleem bij een opstart en uitbreiding van de nieuwe skipiste te vermijden. De inwoners van de Wouwersdreef zullen onder deze verkeerssituatie te leiden hebben doordat de Botermelkbaan hun enige ontsluitingsweg is naar Schoten en 's Gravenwezel, en tevens doordat in de Wouwerstraat een ronduit onveilige situatie wordt gecreëerd. Deze straat gebruiken ook de inwoners van de Wouwersdreef en hun familieleden wanneer zij het Wouwersbos wensen te gebruiken waarvoor het eigenlijk bestemd is, om te wandelen e.d.

Vijfde verzoeker woont zelfs aan de Wouwerstraat, en zal dus rechtstreeks te kampen hebben met verkeersonveiligheid in zijn straat en met een onmogelijke verkeerssituatie wanneer de uitbating van de piste wordt opgestart.

30. Benevens de zuiver stedenbouwkundige aspecten, die te maken hebben met verkeersonveiligheid, aantasting van het landschap en wegname van privacy, overschrijding van de ruimtelijke draagkracht in het natuurgebied en in het woonpark, dient bij de beoordeling tevens rekening gehouden te worden met de concrete hinder die zal voortvloeien uit de exploitatie van de skipiste. Daar waar de terreinen voorheen gelegen waren in het natuur- en bosgebied, zal op grond van het RUP immers vergunning verleend kunnen worden voor de exploitatie van een skipiste, zijnde een klasse I hinderlijke inrichting.

Deze exploitatie zal voor de omwonenden aanleiding geven tot grote lawaaihinder, geurhinder, aantasting van de privacy en mobiliteitsproblemen in de omgeving.

(...)

De uitvoering van het bestreden besluit zal dan ook aanleiding geven tot onmiddellijke en ernstige hinder voor het woongenot en de privacy van verzoekers.

Tevens zullen de natuurwaarden op en rondom de piste en langsheen het Klein Schijn, die het in het verleden reeds zwaar te verduren hebben gekregen, onherroepelijk aangetast worden. (...)

31. Het aangevoerde ernstig nadeel is daarenboven moeilijk te herstellen, aangezien een vernietiging post factum het verloren woongenot onmogelijk kan ongedaan maken.

Tevens zal de tenuitvoerlegging van de vergunning leiden tot een aantasting van de natuurwaarden in de omgeving en in het Klein Schijn. Ook deze aantasting kan niet achteraf ongedaan gemaakt worden”.

32. Ter weerlegging van de in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers aangevoerde nadelen wijst de eerste verwerende partij erop dat er op basis van het planologisch attest reeds een milieuvergunning (randnr. 13) en een stedenbouwkundig vergunning (randnr. 10) voor de skipiste werden afgeleverd. Zij meent dat het voorgehouden nadeel voortvloeit uit deze vergunningen en niet uit het bestreden provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan. Wat de verkeershinder betreft wijst de eerste verwerende partij erop dat de toegang voor het verkeer gebeurt via de Wouwerstraat te Schilde, zodat er ter zake geen impact is voor de verzoekers die woonachtig zijn aan de Wouwersdreef te Schoten. Tot slot merkt zij op dat de skipiste reeds sedert 1950 aanwezig is en dat de verzoekers er nadien zijn gaan wonen, zodat zij op de hoogte waren van de aanwezige skipiste en het nadeel als het ware kenden en hebben aanvaard.

Ter weerlegging van de in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers aangevoerde nadelen wijst de tweede verwerende partij erop dat als dusdanig geen enkel moeilijk te herstellen ernstig nadeel voortvloeit uit de niet-schorsing van het uitvoeringsplan, aangezien de beweerde nadelen voortvloeien uit de verleende en nog te verlenen stedenbouwkundige vergunningen. Ten aanzien van de vijfde verzoeker wijst de tweede verwerende partij erop dat zij geen eigenaar is van de woning aan de Wouwerstraat 7 te Schilde, dat zij verzuimd heeft de intussen op basis van het planologisch attest verleende milieuvergunning (randnr. 13) en stedenbouwkundig vergunning (randnr. 10) aan te vechten en dat zij nooit eerder bezwaren heeft ingediend.

Ter weerlegging van de in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers aangevoerde nadelen stelt de tussenkomende partij, net zoals de eerste verwerende partij, dat de aangevoerde nadelen voortvloeien uit de afgegeven milieuvergunning (randnr. 13) en stedenbouwkundig vergunning (randnr. 10) en niet uit het bestreden provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan. De tussenkomende partij argumenteert dat aangezien de vijfde verzoeker verzuimd heeft de twee vergunningen aan te vechten ze door hem aanvaardbaar werden geacht, zodat de vijfde verzoeker geacht moet worden ook het uitvoeringsplan te hebben aanvaard,

dat immers niet meer toelaat dan de twee vergunningen. De tussenkomende partij benadrukt dat het uitvoeringsplan slechts een beperkte uitbreiding van de bestaande toestand toelaat, bijvoorbeeld een nokhoogte van de skipiste van 29,5 meter ten opzichte van de bestaande nokhoogte van 26,5 meter. Zij meent dat het uitvoeringsplan een verbetering inhoudt voor de omwonenden, onder meer omdat de westelijke ontsluitingsweg enkel nog als brandweg door de hulpdiensten in functie van calamiteiten zal kunnen worden gebruikt. De tussenkomende partij besluit:

“Ondanks de ligging van de skipiste in natuurgebied/bosgebied/agrarisch gebied, is duidelijk dat (...) verzoekende partijen (...) geen aanspraak (...) kunnen maken op een ongeschonden groen karakter. Dit is het gevolg van de in het verleden verleende vergunningen, zowel voor als na de vaststelling van de gewestplanbestemming (...). Die bestaande situatie zou eeuwig ten dage kunnen blijven bestaan met zelfde impact (...)”.

De verwerende partijen en de tussenkomende partijen stellen dat er een afstand van 170 meter is tussen de woningen van de verzoekers en het gebouw van de skipiste en dat de eigendommen van de verzoekers en de skipiste van elkaar zijn gescheiden door een bosstrook.

Beoordeling

33. Er kan in redelijkheid bezwaarlijk betwist worden dat, gelet op de ligging van de woonpercelen van de vierde en de vijfde verzoeker ten opzichte van het plangebied, het woonklimaat van deze partijen door de omvorming van een natuurgebied tot een recreatiezone dermate in negatieve zin wordt beïnvloed dat een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in de zin van de gecoördineerde wetten op de Raad van State dreigt.

In het bijzonder kan worden aangenomen dat de vierde verzoeker van op zijn woonperceel zicht heeft op de skipiste, die volgens het bestreden uitvoeringsplan 30 meter hoog mag zijn. Verder is het ook aannemelijk dat de vijfde verzoeker geconfronteerd zal worden met de hinder die het verkeer van en naar de skipiste veroorzaakt in de Wouwerstraat die door het bestreden uitvoeringsplan tot enige ontsluitingsweg van de skipiste wordt bestemd.

Het bestreden plan vormt de noodzakelijke rechtsgrond voor individuele stedenbouwkundige en milieuvergunningen die de aangehaalde verstoring van het woonklimaat van de vierde en vijfde verzoekers meebrengen.

34. Aan de voorstaande vaststellingen wordt geen afbreuk gedaan door het feit dat de vierde en vijfde verzoekers hebben verzuimd om bij de administratieve rechter beroep in te stellen tegen een milieuvergunning (randnr. 13) en een stedenbouwkundig vergunning (randnr. 10) die als “voorafname” op het bestreden uitvoeringsplan aan de tussenkomende partij werden verleend. Er moet immers worden vastgesteld dat tegen deze vergunningen meerdere beroepen bij de administratieve rechter werden ingesteld, onder andere door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar, de gemeente Schoten en de v.z.w. Vereniging van Schotenhof (randnrs. 11 en 13). In het licht van dat gegeven laat noch het genoemde verzuim noch het feit niet eerder bezwaren te hebben ingediend toe te concluderen dat de vierde en vijfde verzoekers geen nadeel kunnen ondervinden uit de tenuitvoerlegging van het bestreden uitvoeringsplan, zijnde de reglementaire rechtsgrond van de twee voornoemde en van toekomstige vergunningen. Bovendien blijkt dat het voorwerp van de twee voornoemde vergunningen niet identiek is met het voorwerp van het bestreden uitvoeringsplan, al was het maar omdat dit plan ook betrekking heeft op de Wouwerstraat.

35. Aan de onder randnummer 33 gedane vaststellingen wordt evenmin afbreuk gedaan door het feit dat zich op het terrein van de tussenkomende partij al sinds 1950 een skipiste bevindt, al was het maar omdat de vierde en vijfde verzoekers na de vaststelling van het gewestplan ter plaatse zijn komen wonen en niet valt in te zien waarom zij niet mogen streven naar de realisatie van de bestemming natuurgebied die door dit plan aan het voornoemde terrein werd gegeven.

36. Aangezien de vijfde verzoeker zich uitsluitend beroept op nadelen die hij dreigt te ondergaan als bewoner is het feit dat hij geen eigenaar is van zijn woning aan de Wouwerstraat 7 te Schilde niet relevant voor de beoordeling van deze nadelen.

37. Aangezien in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekers wordt voldaan aan de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is het niet nodig nader te onderzoeken of ook de eerste tot de derde verzoekers een moeilijk te herstellen ernstig nadeel lijden ingevolge het bestreden uitvoeringsplan.

BESLISSING

1. Het verzoek van de n.v. CASABLANCA tot tussenkomst in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van:

- a. het besluit van 24 juni 2010 van de provincieraad van Antwerpen houdende de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” te Schilde;**
- b. het besluit van 22 september 2010 van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport houdende goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Casablanca” te Schilde van de provincie Antwerpen, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 14 oktober 2010.**

3. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het tweede geschorste besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van
achtentwintig maart 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens